

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เรื่อง เรียงความ (๒)

ครูผู้สอน ครูปรเมษฐ ศรีกำเหนิด
ครูคณิตา หนูนอนันต์

เรียงความ (๒)

เรียงร้อยถ้อยความ ตามขั้นตอน

- เขียนสรุปเนื้อหาสำคัญ ฝากข้อคิด
- เขียนคำนำและเนื้อเรื่องอย่างมีระบบ
- วางโครงเรื่องให้สอดคล้องกับจุดประสงค์
- เขียนโครงเรื่องตามลำดับขั้นตอน
- ตั้งจุดประสงค์ให้ชัดเจน

คำถามกระตุ้นความคิด

การเขียนเรียงความ
มีขั้นตอนอย่างไร

ขั้นตอนการเขียนเรียงความ

- ตั้งจุดประสงค์ให้ชัดเจน
- วางโครงเรื่องให้สอดคล้องกับจุดประสงค์
- เขียนโครงเรื่องตามลำดับขั้นตอน
- เขียนคำนำและเนื้อเรื่องอย่างมีระบบ
- เขียนสรุปเนื้อหาสำคัญ ฝากข้อคิด

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการเขียนเรียงความได้
๒. เขียนแผนภาพความคิดเพื่อพัฒนาการเขียนได้
๓. เขียนเรียงความได้ถูกต้องตามรูปแบบ
๔. บอกประโยชน์ของการเขียนเรียงความได้

นักเรียนแบ่งกลุ่มศึกษาใบความรู้ เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิดเพื่อพัฒนา การเขียนเรียงความ

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิด เพื่อใช้พัฒนางานเขียน

หน่วยเรียนรูที่ ๖ เรื่อง สร้างสรรค์งานเขียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การเขียนเรียงความ

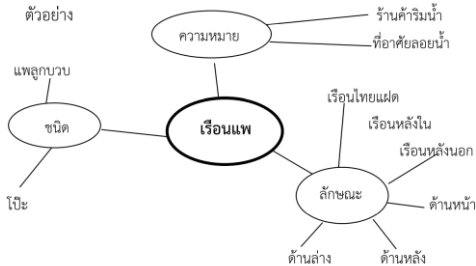
รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

แผนภาพความคิด (Mind Mapping) เป็นการเรียบเรียงความคิด ความเข้าใจ ที่ได้จากข้อความที่อ่าน ที่ฟัง ที่ดู หรือที่พบ โดยนำสาระสำคัญแต่ละประเด็นมาลงในแผนภูมิ หรือแผนภาพที่สร้างขึ้นเองอย่างง่าย ๆ แผนภาพความคิด นำไปใช้ในการอธิบาย เล่าเรื่อง การเขียนเรื่อง เป็นการฝึกคิดวิเคราะห์และการสังเคราะห์ข้อมูลที่ช่วยให้พิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ของเรื่องได้ครบถ้วน และจัดระบบ จัดลำดับความต่อเนื่องได้อย่างดี การเขียนแผนภาพความคิด ช่วยจัดลำดับความคิดในการเขียนเรื่องต่าง ๆ และเป็นแนวทางในการค้นคว้าหาความรู้มาใช้ในการเขียนเรื่องให้ดียิ่งขึ้น

รูปร่างลักษณะและวิธีการใช้แผนภาพความคิด ในการพัฒนาการเขียนเรียงความ

๑. **แผนภาพใยแมงมุม** ใช้บรรยายความคิดหลักที่มีส่วนประกอบย่อย เช่น

จังหวัดประกอบด้วย อำเภอ

เรือแพ

เรือแพ คือร้านค้าริมน้ำ รวมทั้งเป็นที่อยู่อาศัยลอยน้ำ เคลื่อนที่ไปมาได้

เรือแพมีลักษณะเหมือนเรือไทยแฝด หลังในเป็นที่หลับนอน ส่วนหลังนอกเป็นร้านค้า ด้านหน้าเป็นระเบียบติดกับน้ำยาว ๓ ห้อง ด้านหลังเป็นครัว ด้านล่างเป็นเรือนรับรอง มี ๒ ชนิด คือ แพลูกบวบ ใช้ไม้ไผ่ผูกเป็นแพ และโป๊ะใช้ไม้จริงต่อเป็นแพมีโครงอยู่ภายใน

เรือแพเป็นภูมิปัญญาของคนไทย ในการสร้างที่อยู่อาศัยเพื่อการค้าขาย

ใบความรู้

เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิด เพื่อใช้พัฒนาการเขียน

ใบความรู้

เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิด เพื่อใช้พัฒนาการเขียน

แผนภาพความคิด (Mind Mapping) เป็นการเรียบเรียงความคิด ความเข้าใจ ที่ได้จากข้อความที่อ่าน ที่ฟัง ที่ดู หรือที่พบ โดยนำสาระสำคัญแต่ละประเด็น มาลงในแผนภูมิ หรือแผนภาพที่สร้างขึ้นเองอย่างง่าย ๆ แผนภาพความคิด นำไปใช้ในการอธิบาย เล่าเรื่อง การเขียนเรื่อง เป็นการฝึกคิดวิเคราะห์และการสังเคราะห์ ข้อมูล ช่วยให้พิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ของเรื่องได้ครบถ้วน และจัดระบบ จัดลำดับความต่อเนื่องได้อย่างดี การเขียนแผนภาพความคิด ช่วยจัดลำดับความคิด ในการเขียนเรื่องต่าง ๆ และเป็นแนวทางในการค้นคว้าหาความรู้มาใช้ในการเขียนเรื่องให้ดียิ่งขึ้น

ใบความรู้

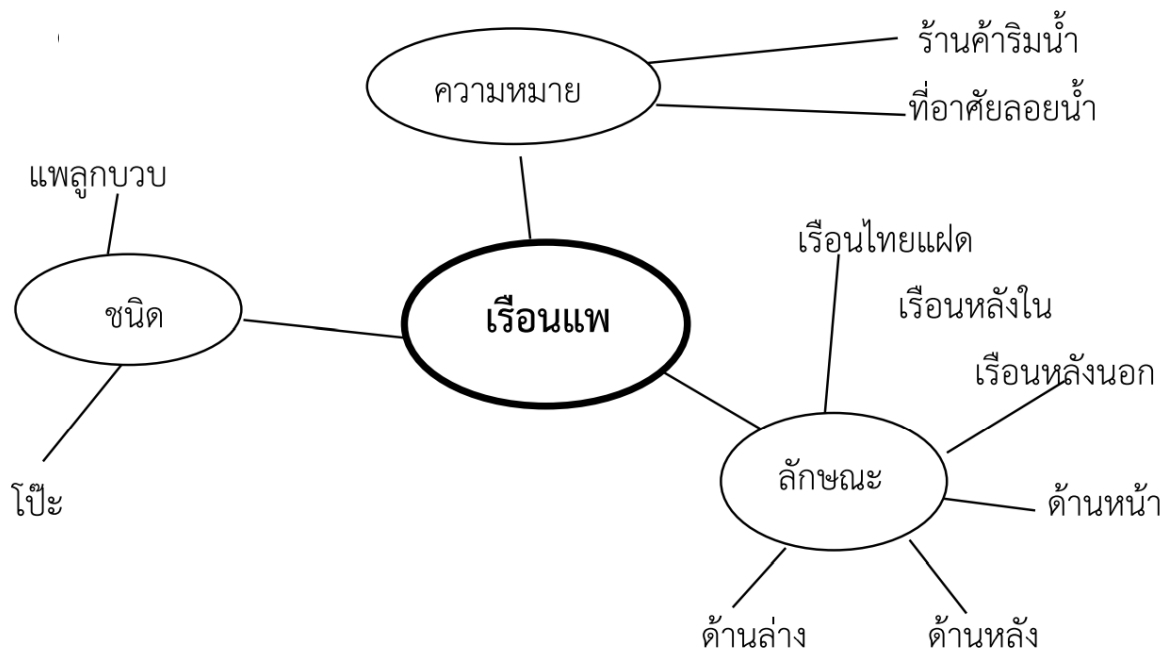
เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิด เพื่อใช้พัฒนาการเขียน

รูปร่างลักษณะและวิธีการใช้แผนภาพความคิด ในการพัฒนาการเขียนเรียงความ

๑. แผนภาพใยแมงมุม ใช้บรรยายความคิดหลักที่มีส่วนประกอบย่อย เช่น

จังหวัดประกอบด้วย อำเภอ

ตัวอย่าง

ใบความรู้

เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิด เพื่อใช้พัฒนาการเขียน

เรือนแพ

เรือนแพ คือร้านค้าริมน้ำ รวมทั้งเป็นที่อยู่อาศัยลอยน้ำ เคลื่อนที่ไปมาได้

เรือนแพมีลักษณะเหมือนเรือนไทยแฝด หลังในเป็นที่หลับนอน ส่วนหลังนอกเป็นร้านค้า ด้านหน้าเป็นระเบียงติดกับน้ำยาว ๓ ห้อง ด้านหลังเป็นครัว ด้านล่างเป็นเรือนรับรอง มี ๒ ชนิด คือ แพลูกบวบ ใช้ไม้ไผ่ผูกเป็นแพ และโป๊ะใช้ไม้จริงต่อเป็นแพมีโครงอยู่ภายใน

เรือนแพเป็นภูมิปัญญาของคนไทย ในการสร้างที่อยู่อาศัยเพื่อการค้าขาย

ใบความรู้

เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิด เพื่อใช้พัฒนาการเขียน

๒. แผนภาพลำดับเหตุการณ์ ใช้บรรยายขั้นตอนของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น
การเจริญเติบโตของยุง

ตัวอย่าง

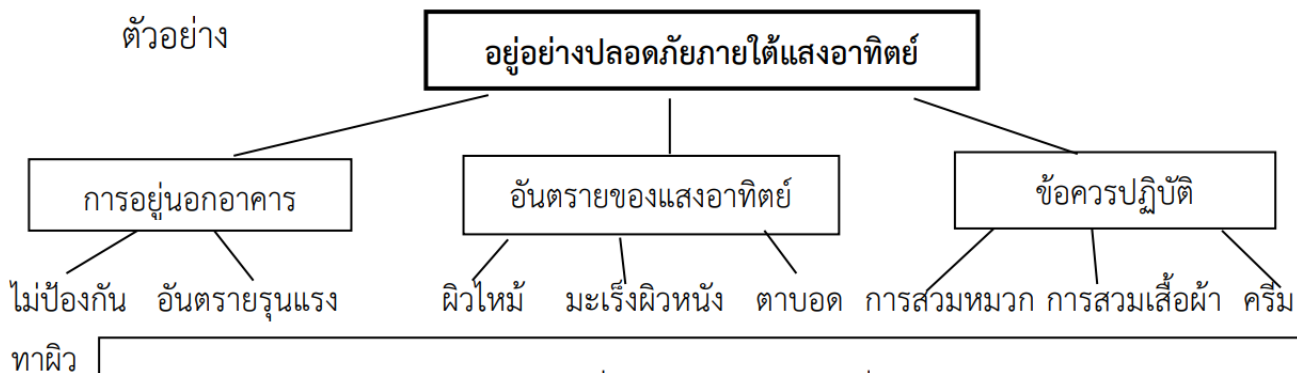

ใบความรู้

เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิด เพื่อใช้พัฒนาการเขียน

๓. แผนภาพแบบต้นไม้ ใช้เขียนแสดงสาเหตุและผลที่เกิด ที่หัวเรื่องมีความเชื่อมโยงหรือสัมพันธ์กับหัวเรื่องหลัก

ตัวอย่าง

การอยู่นอกอาคารสถานที่ที่ท่ามกลางแสงแดดที่ร้อนจัดโดยไม่มีการป้องกันตัว ถือว่าเป็นอันตรายขั้นรุนแรง

อันตรายของแสงแดด มีดังนี้ ประการแรกทำให้ผิวหนังไหม้ ประการที่สองอาจทำให้เกิดมะเร็งผิวหนัง และสุดท้ายการใช้สายตากายใต้แสงแดดเป็นเวลานานอาจทำให้ตาบอด

ข้อควรจำและการปฏิบัติตน คือ การสวมหมวก สวมเสื้อผ้าที่เหมาะสม และทาครีม

ใบความรู้

เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิด เพื่อใช้พัฒนาการเขียน

หลักการสร้างแผนภาพความคิด

๑. เขียนคำหลัก วางไว้กลางหน้ากระดาษเปล่าที่ไม่มีเส้นบรรทัด
๒. เขียนคำสำคัญสั้น ๆ บนเส้นที่แตกออกมาจากคำหลักในข้อ ๑
ไม่ควรเกิน ๘ เส้น
๓. เขียนคำหรือวลี บนเส้นที่แตกออกไป
๔. เขียนกรอบล้อมคำหรือวลี ตกแต่งแผนภาพความคิดให้มีสีสันสวยงาม
น่าสนใจ

ใบความรู้

เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิด เพื่อใช้พัฒนาการเขียน

การเขียนแผนภาพความคิด เพื่อใช้ในการพัฒนางานเขียน มี ๔ ขั้นตอนดังนี้

๑. วางแผนหรือเตรียมการเขียน ตามจุดประสงค์ของการเขียนว่าจะเขียนเรื่องเพื่ออะไร และลักษณะงานเขียน เช่น การเขียนสารคดี เขียนเรื่องบันเทิงคดี จากนั้นจึงกำหนดชื่อเรื่อง กำหนดผู้อ่านว่าเป็นใคร

๒. เขียนเป็นแผนภาพความคิด โดยเลือกรูปแบบแผนภาพความคิดให้เหมาะสมกับเรื่องที่จะเขียน เช่น เรื่องบรรยายใช้แผนภาพความคิดใยแมงมุม

๓. เขียนเรื่อง โดยนำหัวข้อหลัก หัวข้อรองจากแผนภาพความคิด มาเขียนและเพิ่มเติมรายละเอียดต่าง ๆ ให้สมบูรณ์

๔. ตรวจสอบการใช้คำ สำนวนภาษาและเนื้อความ ว่าถูกต้องและเหมาะสมหรือไม่ จากนั้นปรับปรุงอีกครั้งให้เป็นงานเขียนที่สมบูรณ์

คำถามกระตุ้นความคิด

การเขียนเรียงความโดยการเขียน
แผนภาพความคิดก่อน มีประโยชน์อย่างไร

เนื้อหาในการเขียนไม่วกวน
และเป็นไปตามลำดับ

ศึกษาเรียงความ

“คำของพ่อ”

คำของพ่อ

“พ่อ” เป็นบุคคลที่สำคัญมากในชีวิตของเราทุกคน พ่อเป็นทุกอย่างทุกอย่าง เป็นได้ทั้งเพื่อน ครู และเป็นທີ່ระบายอารมณ์ของลูกทุกคน เปรียบเสมือนไฟที่คอยหล่อหลอมจิตใจของเราให้อยู่ในสิ่งที่ถูกที่ควร ความรักของพ่อที่ให้ลูกไปเท่าไรก็ไม่มีวันสิ้นสุด ตั้งก้านบัว ที่จะหักหรือตัดอย่างใดก็ไม่ขาดสายใยจากกันและกัน คำว่า “พ่อ” นั้น มีความหมายลึกซึ้งเกินคำบรรยายของลูกทุกคน

คำของพ่อ

พ่อไม่ได้เป็นคนใหญ่คนโตแต่อย่างใด พ่อเป็นเพียงคนหาเช้ากินค่ำไปวัน ๆ มีอาชีพเป็นชาวนา บ้านของเรามีผืนนาน้อย ๆ ไร่ปลูกข้าวไว้กิน แต่ก็ยังไม่พอ ที่จะขายได้ แต่ถ้าปีไหนแล้งพ่อก็จะออกไปหางานรับจ้างทำ โดยที่ไม่เคยเกี่ยงงาน และบ่นว่าเหนื่อยสักคำเดียว พ่อเคยบอกว่า ถึงงานที่พ่อทำอาจจะหาเงินไม่ได้มากมายอะไร แต่คนเราถ้าขยันทำงาน และอยู่อย่างพอเพียง แม้จะลำบากหน่อยแต่ก็พออยู่ได้โดยไม่เบียดเบียนใคร เคยถามพ่อว่า “พ่อทำงานได้เงินไม่มาก แล้วเมื่อไรเราจะรวยกันสักที” พ่อก็ตอบกลับทุกทีว่า เรื่องรวยไม่สำคัญหรอก แต่เรื่องที่สำคัญ คือ เรามีกิน มีอยู่ มีใช้ ก็พอแล้ว แต่ก็ยังไม่เข้าใจในคำตอบของพ่ออยู่ดี

คำของพ่อ

เมื่อเราเริ่มรู้จักกับโลกภายนอก เริ่มคบเพื่อน เริ่มเที่ยว ก็เริ่มไม่สนใจในคำสอนของพ่อ ที่คอยพร่ำสอนมาตั้งแต่เด็ก เริ่มเกเร ไม่เชื่อฟังพ่อ ไม่ใช่เงินอย่างประหยัด เริ่มมีปากเสียงกับพ่อ เวลาพ่อพูด ก็ตะคอกใส่ แต่พ่อก็ไม่เคยสนใจกับคำพูดที่ตะคอกใส่เลย พ่อยังคงมีความรัก ความห่วงใย ให้อยู่เสมอ พอเราเริ่มรู้จักคิดอะไรได้มากขึ้น ก็เริ่มคิดทบทวนเรื่องเก่าในอดีตที่เคยทำกับพ่อไว้ รู้สึกละอายแถมใจมาก ที่ทำไม่ดีกับพ่อ แถมยังตะคอกใส่พ่ออีก ถ้าย้อนเวลากลับไปได้ เราไม่น่าทำแบบนี้เลย จะนำทุกคำสอนของพ่อมาปฏิบัติโดยไม่บิดพลิ้ว แต่คิดได้ก็สายไปเสียแล้ว “ไม่มีพ่ออีกแล้ว”

คำของพ่อ

แม้ว่าลูกคนนี้ จะไม่ได้เป็นลูกที่ดีกับพ่อเท่าที่ควร แต่
ขอให้พ่อรับรู้ไว้ว่า ทุกคำสอนของพ่อ จะยังคงตราตรึงอยู่
ในใจของลูก และจะนำทุกคำสอนมาปฏิบัติอย่างไม่มีวัน
เสื่อมคลาย ตราบนานเท่านาน

สร้างแผนภาพความคิด
จากเรียงความ เรื่อง
“คำของพ่อ”

ความหมายของคำว่า
“พ่อ”

ความรักของพ่อ
ที่มีต่อลูก

คำของพ่อ

การปฏิบัติตาม
คำสอนของพ่อ

คำสอนของพ่อ

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
ระหว่างพ่อกับลูก

วางแผนงาน

ผ่านแผนภาพความคิด

เรื่อง ปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน

คำนำ

เนื้อเรื่อง

สรุป

- ความสำคัญของสิ่งแวดล้อม
- มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
- ปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน
- เสนอแนวคิด / วิธีแก้ไขปัญหา
- สิ่งที่มนุษย์ควรปฏิบัติ
- ข้อคิดเห็นของผู้เขียน

ทำใบงาน

เขียนเรียงความสร้างสรรค์

ใบงานที่ ๙ เรื่อง เขียนเรียงความสร้างสรรค์

หน่วยเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สร้างสรรค์งานเขียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง เขียนเรียงความ

รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง เขียนเรียงความ ๑ เรื่อง เกี่ยวกับ ปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน พร้อมตั้งชื่อเรื่อง

โดยใช้แผนภาพความคิด และเขียนโดยมีส่วนประกอบ ๓ ส่วน

แผนภาพความคิด

เรื่อง.....

ใบงาน

เรื่อง เขียนเรียงความ สร้างสรรค์

เรื่อง

ใบงาน

เรื่อง เขียนเรียงความ
สร้างสรรค์

คำชี้แจงบทบาทนักเรียน

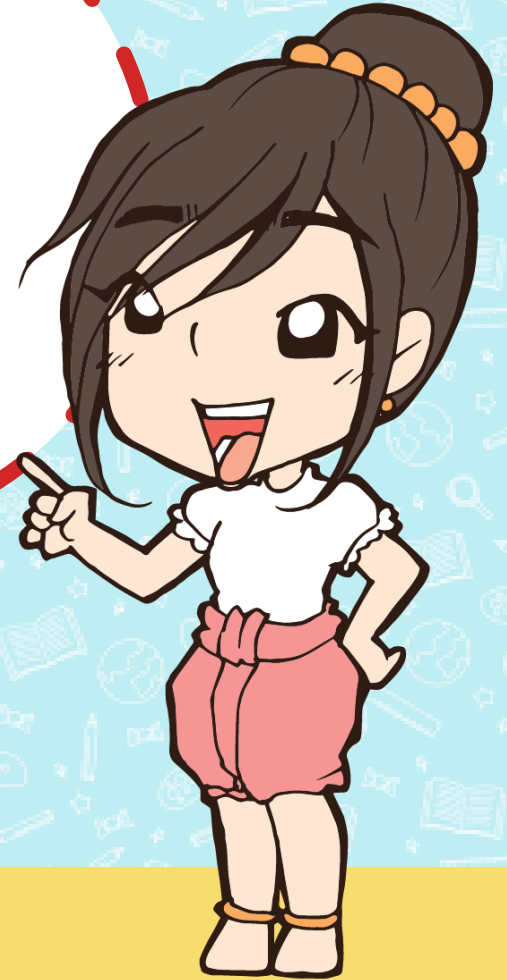
๑. เขียนแผนภาพความคิดเพื่อยกร่างการเขียนเรียงความ
๒. ลงมือเขียนเรียงความ โดยเริ่มจาก คำนำ เนื้อหา และสรุปตามแผนภาพความคิดที่ยกร่างไว้

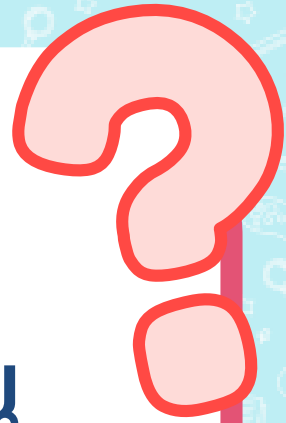
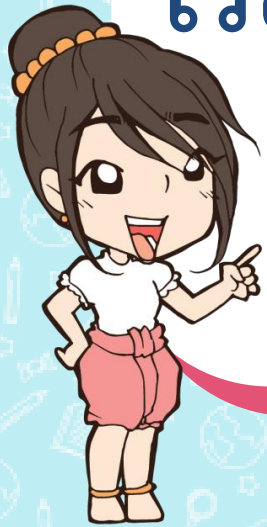
คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

๑. ดูแลการทำงานของนักเรียน
๒. ให้คำแนะนำด้านการใช้
สำนวนภาษา การใช้คำ และ
ข้อปรับปรุงในการเขียนเรียงความ

สรุปความรู้ ครู – นักเรียน

นักเรียนจะพัฒนาทักษะการเขียน
เรียงความของตนเองให้ดีขึ้นได้อย่างไร

การปฏิบัติตามหลักการเขียนเรียงความ มีประโยชน์อย่างไร

จะช่วยให้สามารถเขียนเรียงความได้ดี
มีความน่าสนใจมากขึ้น ทำให้ผู้อ่านเข้าใจ
และนำข้อคิดจากเรื่องไปประยุกต์ใช้

การเขียนเรียงความจะต้องเขียนเรียงลำดับ
ตามองค์ประกอบของเรียงความ
อย่างครบถ้วนหรือไม่ อย่างไร

จะต้องเรียงลำดับตามองค์ประกอบ
ของเรียงความอย่างครบถ้วน

การเขียนเรียงความมีประโยชน์ อย่างไร

เป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกรักของผู้เขียน

บทเรียนครั้งต่อไป

หน่วยที่ ๗ พูดอย่างสร้างสรรค์ เรื่อง ระดับภาษา (๑)

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ เรื่อง ระดับภาษา
๒. ใบงาน เรื่อง การจำแนกระดับของภาษา
จากหนังสือพิมพ์ และนิตยสาร

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖